Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, judecător Olga Boțan

Dosarul nr. 2r-911/24
(2-23169205-02-25r-18032024)

D E C I Z I E

25 aprilie 2024 mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:
Președintele completului Anatol Pahopol
Judecători Dorin Dulghieru și Ruxanda Pulbere

examinând, fără participarea părților, recursul declarat de către avocatul Lazari Constantin în interesele lui Carabulea Denis,

în cauza civilă la demersul executorului judecătoresc Ioniță Roman cu privire la aplicarea interdicției de a părăsi țara pe un termen de 6 luni în privința debitorului Carabulea Denis,

împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 28 februarie 2024, prin care s-a admis demersul executorului judecătoresc Ioniță Roman cu privire la aplicarea interdicției de a părăsi țara pe un termen de 6 luni în privința debitorului Carabulea Denis,-

a c o n s t a t a t:

Poziția instanței de fond:

1. Executorului judecătoresc Ioniță Roman s-a adresat în instanță cu demers cu privire la aplicarea interdicției de a părăsi țara pe un termen de 6 luni în privința debitorului Carabulea Denis.
2. În motivarea acestuia a invocat că în procedura de executare silită se află documentul executoriu nr. 1-741/2018 din 19 decembrie 2018 emis de Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani, privind încasarea de la Carabulea Denis în beneficiul lui Pleșca Corneliu sumei prejudiciului moral cauzat prin infracțiune în mărime de 200.000 lei. Întru executarea documentul menționat, la 14 mai 2019, odată cu intentarea procedurii de executare, au fost aplicate și măsurile de asigurare a executării, în urma cărora s-a constatat că debitorul nu dispune de bunuri imobile, mijloace de transport, sume bănești la conturile bancare.
3. A susținut că debitorul Carabulea Denis s-a prezentat la Biroul executorului judecătoresc la 30 mai 2019 si a declarat că va achita în măsura posibilităților datoria, după examinarea recursului înaintat la Curtea Supremă de Justiție. După ce recursul

debitorului a fost respins, acesta a fost citat să se prezinte la Biroul executorului judecătoresc pentru 23 octombrie 2019, ora 09 și 00 min, însă s-a prezentat numai după ce a fost contactat telefonic și a declarat că până în prezent nu a achitat datoria.

4. Fiind prezent creditorul Plești Coneliu a solicitat tragerea la răspundere contravențională a debitorului Carabulea Denis Ion în baza art. 318 Cod contravențional. Astfel, la 23 octombrie 2019 în privința debitorului Carabulea Denis a fost întocmit proces-verbal cu privire la contravenție în baza art. 318 Cod Contravențional și expediat spre examinare Judecătoriei Chișinău.
5. În baza titlului executoriu din speță a fost achitată creditorului suma de 29657,15 lei, iar începând cu 8 decembrie 2021 debitorul Carabulea Denis a încetat să mai achite careva sume de bani, nu a declarat executorului judecătoresc toate veniturile, drepturile de creanță deținute și bunurile sale, inclusiv cele aflate în proprietate comună pe cote-părți, în devălmășie sau gajate, precum și locul aflării acestora. Conform informației de la serviciul fiscal, în perioada 14 mai 2019 – 24 noiembrie 2023 debitorul Carabulea Denis a achitat amenzi în sumă de 3500 lei.
6. Conform bazei de date ACCES Carabulea Denis deține și cetățenia ROMÂNIEI, în baza pașaportului cu cetățenia respectivă debitorul, în perioada 2019 - 2023 a traversat în repetate rânduri frontiera de stat.
7. Totodată, debitorul a fost citat să se prezinte la Biroul executorului judecătoresc la 21 aprilie 2022 ora 09:30; 12 mai 2022 ora 09:30; 9 august 2022 ora 09:30; 5 aprilie 2023 ora 09:30, 8 noiembrie 2023 ora 09:30, pentru a se comunica drepturile și obligațiile, inclusiv posibilitatea de conciliere și pentru determinare a modalității de executare și/sau a consecutivității de urmărire a bunurilor debitorului, pentru ca debitorul să decelare executorului judecătoresc toate veniturile, drepturile de creanță deținute și bunurile sale, inclusiv cele aflate în proprietate comună pe cote-părți, în devălmășie sau gajate, precum și locul aflării acestora. Citațiile au fost expediate prin intermediul ÎS ’’Poșta Moldovei” și la adresa de email: *****. La data citării debitorul nu s-a prezentat și nu a comunicat motivele neprezentării.
8. A considerat că debitorul are un comportament indiferent de existența și executarea unei hotărâri judecătorești definitive, a efectuat achitările doar în perioada examinării cauzei contravenționale în baza art. 318 Cod contravențional pentru a nu fi sancționat contravențional, deoarece se afla în termenul de probă în baza cauzei penale.
9. Astfel, se impune necesitatea aplicării în privința debitorului a interdicției de părăsire a hotarelor țării pe un termen de 6 luni, ca o măsură necesară pentru executarea documentului executoriu sus menționat.
10. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 28 februarie 2024 s-a admis demersul executorului judecătoresc Ioniță Roman privind aplicarea interdicției de părăsire a hotarelor țării pe un termen de 6 luni în privința debitorului Carabulea Denis, s-a aplicat debitorului Carabulea Denis interdicția de a părăsi Republica Moldova pe un termen de 6 (şase) luni, în scopul asigurării executării documentului executoriu nr. 1-741/2018 din 19 decembrie 2018 emis de Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani, s-a obligat executorul judecătoresc Ioniță Roman de a efectua periodic un control privind necesitatea menținerii acestei interdicții și s-a remis prezenta

încheiere spre executare Poliției de Frontieră, iar despre executarea acesteia urmează a fi informat executorul judecătoresc Ioniță Roman.

11. Pentru a dispune astfel, prima instanță a reținut că aplicarea interdicției de a părăsi ţara reprezintă o măsură excepțională de asigurare a executării documentului executării, aplicată ca consecință a ineficienţei şi epuizării tuturor măsurilor de asigurare a exercitării, măsura în cauză având un caracter final.
12. Astfel, la depunerea demersului executorului judecătoresc a prezintat probe ce demonstrează faptul epuizării tuturor posibilităților de căutare a debitorului, precum și cererea creditorului în acest sens, a probat rezonabilitatea și necesitatea aplicării în privința debitorului Carabulea Denis a interdicției de a părăsi teritoriul țării.

Solicitarea recurentului:

13. Nefiind de acord cu încheierea instanței de fond, la 5 martie 2024, avocatul Lazari Constantin în interesele lui Carabulea Denis a depus recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 28 februarie 2014, solicitând admiterea recursului și casarea încheierii contestate, cu soluționarea prin decizie a problemei respective prin respingerea demersului ca neîntemeiat.

Argumentele părților:

14. În motivarea recursului avocatul Lazari Constantin în interesele lui Carabulea Denis a invocat că instanța a încălcat principiile accesului liber la justiție, egalității în fața legii, nemijlocirii dezbaterilor judiciare, contradictorialității și disponibilității în drepturi procesuale.
15. În acest sens a menționat că debitorul nu a fost informat despre aflarea pe rolul instanței a demersului respectiv, fiind lipsit de dreptul de a depune referință, de a prezenta probe, de a-și angaja un avocat, în situația în care a achitat direct și benevol creditorului sume enorme de bani.
16. Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a expediat în adresa intimatului cererea de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă până la data examinării recursului intimatul nu a depus referință asupra recursului declarat.

Termenul de declarare a recursului:

17. În conformitate cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă *”termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii”.*
18. Colegiul Civil a constatat că deși din materialele cauzei nu se atestă faptul comunicării încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 28 februarie 2024 recurentului, deoarece ultimul a declarat recursul la 5 martie 2024, acesta a fost depus în interiorul termenului legal.

Aprecierea instanței de recurs:

19. Analizând legalitatea și temeinica încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate de recurent și a materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău conchide că recursul urmează a fi admis cu casarea încheierii instanței de fond și restituirea spre rejudecare a cauzei, reieșind din considerentele ce succed.
20. Conform art. 424 alin. (l) Cod de procedură civilă ”*curţile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii”*.
21. În condiţiile art. 426 alin. alin. (2) şi (3) din Codul de procedura civilă „ *recursul se depune la instanţa a cărei încheiere se atacă. Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor”.*
22. În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă „ *instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluţionată prin încheierea casată”*.
23. Din suportul probatoriu prezent la materialele cauzei, Colegiul constată că la 27 noiembrie 2023 a fost înregistrat în instanță demersul executorului judecătoresc Ioniță Roman cu privire la aplicarea interdicției de a părăsi țara pe un termen de 6 luni în privința debitorului Carabulea Denis, predat oficiului poștal la 24 noiembrie 2023.
24. Din conținutul demersului urmează numele și prenumele creditorului și debitorului, precum și datele de contact ale acestora.
25. La 28 februarie 2024, prin încheierea judecătorului Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a admis demersul executorului judecătoresc Ioniță Roman privind aplicarea interdicției de părăsire a hotarelor țării pe un termen de 6 luni în privința debitorului Carabulea Denis și s-a aplicat debitorului Carabulea Denis interdicția de a părăsi Republica Moldova pe un termen de 6 (şase) luni.
26. Așadar, Colegiul constată că prima instanță incorect a examinat demersul executorului judecătoresc Ioniță Roman cu privire la aplicarea interdicției de a părăsi țara pe un termen de 6 luni în privința debitorului Carabulea Denis, fără a dispune de confirmarea comunicării debitorului a aflării pe rolul instanței a demersului executorului judecătoresc.
27. În susținerea acesteia opinii, Colegiul reține că, într-adevăr, art. 269 alin.(4) Cod de procedură civilă stabilește că *”încheierile privind procedura de executare se emit unipersonal, fără citarea participanţilor la proces, cu excepţia cazurilor în care judecătorul apreciază că este necesară prezenţa participanţilor la şedinţa de judecată”.*
28. În același timp, această modalitate simplificată de examinare a cauzelor menționate, în principal, se referă la examinarea demersurilor fără desfășurarea unor ședințe publice, însă nu presupune și că cauza nu urmează a fi comunicată debitorului.
29. Așadar, în vederea asigurării contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale, legiuitorul a reglementat astfel, în mod distinct, citarea părților, înțeleasă

ca actul procedural prin care se transmite citația ce înștiințează partea despre existența unui proces, precum și într-un sens mai larg, comunicarea oricăror acte de procedură care trebuie aduse la cunoștință participanților la proces.

30. Colegiul notează că în prezenta cauză aflarea pe rolul instanței a demersului executorului judecătoresc Ioniță Roman cu privire la aplicarea interdicției de a părăsi țara pe un termen de 6 luni nu a fost comunicată debitorului Carabulea Denis, fapt ce a limitat și a încălcat drepturile recurentului la apărare și la un proces de judecată echitabil.
31. Colegiul notează că potrivit art. 26 alin.(1), (2) Cod de procedură civil *„procesele civile se desfăşoară pe principiul contradictorialităţii şi egalităţii părţilor în drepturile procedurale; contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părţile şi ceilalţi participanţi la proces să aibă posibilitatea de a-şi formula, argumenta şi dovedi poziţia în proces, de a alege modalităţile şi mijloacele susţinerii ei de sine stătător şi independent de instanţă, de alte organe şi persoane, de a-şi expune opinia asupra oricărei probleme de fapt şi de drept care are legătură cu cauza dată judecăţii şi de a-şi expune punctul de vedere asupra iniţiativelor instanţei”.*
32. În acest sens, instanța de recurs menționează că potrivit prevederilor art. 6 CEDO, persoana trebuie să aibă posibilitate reală de a-și apăra drepturile și interesele legitime în condiţii în care să nu o plaseze într-o situaţie dezavantajată în raport cu adversarul său, or, examinând cauza în lipsa comunicării legale debitorului a demersului, prima instanță a încălcat dreptul de acces la justiţie stipulat la art.5 Cod de procedură civil, care constituie o prerogativă fundamentală a individului recunoscută într-o societate democratică edificată pe principiile echităţii şi justiției de a avea examinată cauza sa de către un magistrat, care se poate referi la constatarea unei situații de fapt sau soluționarea unui litigiu, acesta fiind și un drept indispensabil privind întreg ansamblu de garanții procedurale în materie civilă.
33. Astfel, în lipsa accesului efectiv la justiție, toate celelalte garanții de procedură sânt inutile şi lipsite de sens juridic, întrucât ele derivă de la accesul liber la justiție.
34. Corelând circumstanțele expuse cu normele legale citate, instanța de recurs ajunge la concluzia că la judecarea recursului, instanța de fond a omis aspectul ce ține de comunicare debitorului a demersului și înscrisurilor anexate, fapt ce a generat adoptarea unei soluții greșite și nemotivate.
35. Colegiul conchide că aspectele abordate supra au fost ignorate de instanța inferioară, iar instanța de recurs este în imposibilitate de a le corecta, motiv din care cauza necesită rejudecare.
36. Respectiv, ținând cont de imposibilitatea instanței de recurs de a corecta respectivele omisiuni de procedură, or instanța nu poate lipsi părțile de un grad de jurisdicție pentru examinarea cauzei în fond, Colegiul civil, Comercial şi de Contencios administrativ concluzionează asupra necesității admiterii recursului, casării încheierii și remiterii cauzei spre rejudecare.
37. În baza celor expuse, în conformitate cu art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, Colegiul civil Comercial și de Contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău-,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către avocatul Lazari Constantin în interesele lui Carabulea Denis.

Se casează încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 28 februarie 2024, în cauza civilă la demersul executorului judecătoresc Ioniță Roman cu privire la aplicarea interdicției de a părăsi țara pe un termen de 6 luni în privința debitorului Carabulea Denis, restituind cauza pentru rejudecare, în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului Anatol Pahopol

Judecătorii Dorin Dulghieru

Ruxanda Pulbere